

Ruština v obchodní a podnikatelské sféře

Problematikou ruštiny v obchodní a podnikatelské sféře se zabývala v pořadí již čtvrtá mezinárodní konference pod názvem *Русский язык в сфере бизнеса*, kterou ve dnech 8. a 9. října 1996 uspořádala katedra rusistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity. Účelem zasedání, na kterém participovali kromě domácích odborníků i rusisté z Ruska, Běloruska, Polska, SRN a Slovenska, byla výměna zkušeností s pracovišti, která se zaměřují na přípravu absolventů-rusistů pro komerční sféru, a získání nových poznatků pro další zdokonalování tohoto typu studia.

Plenární zasedání prvního dne zahájila vedoucí katedry rusistiky doc. PhDr. K. Lepilová, CSc. Úvodem zrekapitulovala obsah a zaměření předcházejících konferencí. Uvedla, že téma, kterým se bude konference zabývat, je aktuální jak u nás, tak i v zahraničí. Stručně seznámila přítomné s výsledky odborné činnosti jednotlivých pracovníků ostravské katedry rusistiky a se zkušenostmi ze závěrečných zkoušek prvních absolventů tříletého bakalářského studia komerční a průvodcovské ruštiny.

Autory referátů prvního dne byli účastníci ze zahraničí. **I. Michalkina** (Moskva) rozebrala strukturu učebního plánu kurzu komerční ruštiny pro frekventanty ze zahraničí. O koncepci konverzačních hodin, jejichž posláním je získat potřebné řečové dovednosti pro obchodní sféru, pohovořila **O. Issers** (Omsk). Stav polské a ruské lexikografie přiblížila přítomným **B. Konopielko** (Wrocław). Mj. uvedla, že během posledních deseti let byla vydána v Polsku a Rusku celá řada slovníků, které obsahují termíny odrážející novou politicko-ekonomickou situaci. Dopolední zasedání bylo zakončeno referátem **L. Stěpanovové** (Petrohrad), v němž věnovala pozornost starým výrazům, které vyšly z užívání, ale zachovaly se ve frazeologických spojeních.

Odpoledne byla uspořádána kulturní exkurze do okolí Ostravy (Rožnov pod Radhoštěm). Po návratu byli účastníci konference pozváni do auly ostravské konzervatoře L. Janáčka na umělecky hodnotný písňový koncert z tvorby ruských a španělských skladatelů. První den byl ukončen večerním zasedáním, při němž se účastníci měli možnost vzájemně seznámit a vyměnit si názory v neformální diskusi.

Jednání druhého dne probíhalo v sekcích. Současně bylo možno navštívit prodejní výstavku nejnovějších jazykovědných příruček, kterou uspořádalo hostitelské pracoviště ve spolupráci s Ruským centrem vědy a kultury v Praze.

S prvním referátem v sekci A (jazykovědné) vystoupil **R. Zimek** (Ostrava), v němž přiblížil přítomným problematiku syntaktické synonymie a na konkrétních příkladech ukázal, které věty lze považovat za synonymické a které rámec synonymie již překračují. O předložkových konstrukcích z komerční oblasti pohovořil **S. Žaža** (Brno). **A. Brandner** (Brno) popsal problematiku přídavných jmen slovesných, které jsou součástí odborných termínů. O sestavování testů, které slouží k prověření dosažených jazykových znalostí, informovala **N. Lavrova** (Moskva). **M. Buldakova - T. Fomina** (Iževsk) seznámily přítomné s učebními pomůckami, jichž užívají při výuce cizinců. O požadavcích, které jsou kladeny na frekventanty při zkoušce na získání certifikátu *Русский язык делового общения*, pojednala **M. Kalinovskaja** (Moskva). Referát **I. Michalkinové** a **N. Kaskové** (Moskva) upozornil na důležitou součást výuky ruštiny pro cizince, a sice na stálé procvičování správné výslovnosti posluchačů. Neméně důležitou složkou jazykové přípravy je jejich písemný projev. Na tuto problematiku se zaměřila **I. Gassijeva** (Minsk). Změny, k nimž došlo v slovní zásobě ruštiny v období tržního hospodářství rozebral **N. Demjanovič** (Volgograd). S prvními zkušenostmi ze závěrečných zkoušek posluchačů tříletého bakalářského studia komerční a průvodcovské ruštiny na FF OU se podělila **B. Rudincová** (Ostrava). **Z. Nedomová** a **D. Jakl** (Ostrava) rozebrali na základě výsledků písemných testů úroveň získaných jazykových znalostí studentů během jejich tříletého studia na fakultě.

Tři úvodní referáty v sekci B (lexikologické a lexikografické) se zabývaly důležitou problematikou terminologických slovníků. **S. Beluchina** (Moskva) poukázala na to, jak důležité místo zaujímá slovník odborných termínů při jazykové přípravě podnikatelů. **N. Moločko** (Minsk) se zabývala otázkou minima slovní zásoby odborných termínů, jež by měli zvládnout absolventi kurzů komerční ruštiny. O problematice současných českých překladových slovníků odborné terminologie pohovořil **M. Vavrečka** (Ostrava). Nato bezprostředně navázal referát, který pojednával o rozšiřování slovní zásoby ekonomických termínů prostřednictvím slovtvorných modelů, s nímž vystoupila **N. Basko** (Moskva).

O slovní zásobě současné ruštiny pojednávaly následující dva referáty: **T. Kozlova** (Moskva) promluvila o sociální metafoře v současném ruském lexiku, konkrétně v komerční oblasti, a **S. Nikiforova** (Iževsk) hovořila o využití synonym při rozšiřování slovní zásoby ve vyučování ruštině jako cizího jazyka pro podnikatelskou sféru.

V sekci C (věnované otázkám překladu a jazykové komunikaci) byly nejprve vyslechnuty referáty vztahující se k problematice jazykových kontaktů. **I. Michalkina** a **T. Soltanovskaja** (Moskva) pohovořily o zaměření krátkodobých kurzů odborné ruštiny, jejichž cílem je, aby jejich absolventi v relativně krátké době se tímto jazykem dorozuměli. O specifických podmínkách fungování ruštiny v zahraničních naftových společnostech referovala **G. Usejnova** (Baku). S metodami, které mohou zefektivnit výuku komerční ruštině, seznámila přítomné **Z. Zelenická** (Nitra). O velké variabilitě v představě slov jako pojmu v řečové praxi promluvila **K. Lepilové** (Ostrava).

Následující referáty řešily okruh tlumočnických problémů. O kritériích hodnocení překladu hovořil **M. Hrdlička** (Praha). **D. Žváček** (Olomouc) se ve svém referátu zabýval otázkami překladatelských postupů z hlediska obligatornosti a fakultativnosti jejich lingvistické složky. Se zkušenostmi z překládání náboženské literatury se podělila **Z. Vychodilová** (Olomouc). O překládání pojmů terminologického charakteru mluvila **J. Stiessová** (Praha). **I. Čeňková** (Praha) seznámila přítomné s uplatněním v praxi absolventů oboru překladatelství a tlumočnictví. Sociolingvistickou problematiku teorie tlumočení rozebrala **M. Csiriková** (Praha).

O aktuálnosti přednesených referátů svědčila bohatá diskuse. V závěrečném plenárním zasedání konstatovali předsedající všech tří sekcí, že vystoupení měla velmi dobrou odbornou úroveň a vyznačovala se snahou o řešení problematiky bakalářského studia komerční a průvodcovské ruštiny. Vzhledem k aktuálnosti tohoto typu studia a rostoucímu zájmu o něj bylo vyjádřeno přání uspořádat v příštím roce další, v pořadí již pátou konferenci.

Aleš Brandner

Wyraz i zdanie w językach słowiańskich

Ve dnech 21.-22. listopadu 1996 uspořádal Institut slovanské filologie univerzity ve Vratislavi již třetí mezinárodní vědeckou konferenci pod názvem *Wyraz i zdanie w językach słowiańskich (opis, konfrontacja, przekład)*. Účelem zasedání, kterého se zúčastnili kromě domácích odborníků též rusisté a slavisté z Ruska, Ukrajiny, Běloruska, Srbska a České republiky, byla výměna názorů mezi lingvisty, kteří pracují v oblasti jazykovědné rusistiky a slavistiky.